

Bram Moszkowicz

ZIJN JEUGD, ZIJN KEUZES, ZIJN AMBITIES

'Mijn vader was ook mijn beste vriend'

Mijn vader met mij in zijn armen.

Met de politieke partij VNL (Voor Nederland) maakt voormalig strafpleiter Bram Moszkowicz na de schrapping uit zijn ambt een gedwongen carrièreswitch. Zijn vader - in 2006 getroffen door een beroerte - zou volgens Bram achter die keuze hebben gestaan. "Hij was zeker trots geweest dat ik vanuit een diep dal een nieuwe richting ben ingeslagen."

Wat moet Moszkowicz nu in de politiek', is de teneur. Omdat politiek al vanaf puberleef tijd mijn interesse heeft. Bij ons aan de keukentafel was het recht gespreksonderwerp, maar er kwamen ook politieke onderwerpen voorbij. Heftige discussies hadden we niet; mijn vader en ik lagen wel op een lijn. Politiek zit in de genen, mijn vader is jarenlang fractievoorzitter geweest van de VVD in Maastricht. Met politiek bezig zijn geeft me voldoening. Het is niet substantieel anders dan ik gewend was te doen; dossiers lezen en mensen proberen te overtuigen met woorden. Ik sta er open in. Als mijn politieke carrière van de grond komt, is dat mooi. Lukt het niet, dan heb ik het geprobeerd."

AUSCHWITZ

"Als je ziet dat je vader een kampnummer op zijn arm heeft, ga je er wél vragen over stellen. Uit zichzelf begon hij zelden over Auschwitz. 'Het is mijn telefoonnummer', zei hij in het begin nog grappend. Ik zag het verdriet van mijn vader zo rond mijn twaalfde en met dat grapje kon hij echt niet meer weggomen. Ik werd me bewust van zijn en mijn geschiedenis, raakte geïnteresseerd en wilde alles weten. Mijn moeder vertelde veel. Samen met haar ouders en zussen hebben ze mijn vader opgevangen toen hij terugkwam in '45, veertig kilo lichter, met buiktyfus, kaal. Iedereen had hij verloren, ouders, broer en zus. Mijn vader vertelde weleens dat hij de willekeur van iedere ochtend om vijf uur op appèl staan en niet weten of je wel of niet doodgeschoten wordt, het ergste van alles was. Ik was een ander persoon geweest als mijn vader niet in Auschwitz had gezeten. Het Jodendom neemt een belangrijke plaats in. Ik ben ook pro Israël, alleen al omdat ik het een fijn idee vind dat Joden niet zomaar meer kunnen worden afgeslacht. Het is een veilige haven met een sterk leger."

'IK BEWONDERDE HEM'

"De oorlog is nog steeds een rode draad in mijn leven. Als kind, en later als jongeman, wilde ik mijn

vader pleasen. Dé diagnose van iemand die een tweedegeneratieprobleem heeft. Als puber zeurde ik niet om een nieuwe fiets, met dit soort trivialiteiten kon ik mijn vader niet lastigvallen. Zeuren doe ik nog steeds niet. Een lachebekje ben ik niet, wel een vechter en dat zal ook te maken hebben met die hele familiegeschiedenis. Daardoor ben ik ongetwijfeld gehard en zal ik niet snel bij de pakken neer gaan zitten. Psychologie van de koude grond, maar toch.

'Ik heb zijn bevlogenheid, net als hij ga ik door waar anderen allang zouden stoppen'

Op mijn veertiende luisterde ik al naar mijn vaders pleidooien, mijn drie oudere broers studeerden rechten. Dat ik ook die kant opging, was een soort automatisme. Ik zág hoe leuk het vak was. Ik had ook echt niet

geweten wat ik anders had moeten doen, maar als ik een studie geneeskunde had gekozen, zouden mijn ouders dat ook prima hebben gevonden. Mijn vader was een bevlogen advocaat en had altijd smeugige verhalen aan tafel. Zaten er vijf kerels altijd te ouwehoeren over het recht. 'Kunnen we het niet eens over iets anders hebben', riep mijn moeder weleens.

Mijn vader was mijn leermeester en onbetwist een van de beste advocaten die Nederland heeft gehad. Ook ik onderkende dat; ik bewonderde hem. Alles van strafadvocatuur weet ik van hem. Ik heb zijn bevlogenheid, net als mijn vader ga ik door waar anderen allang zouden stoppen. Ik dacht nooit aan mijn eigen hachje en durfde vijanden te maken in de wereld waarin ik werkte. Net als mijn vader liet ik me niet intimideren."

'IK BEN NU AL IN DE ROUW'

"Een tijdlang was het familiebedrijf leuk, tot alles misging. Mijn vader was al ziek, negen jaar geleden is hij getroffen door een beroerte. Al die publiciteit rondom mijn conflict met de fiscus en schrapping door de Raad van Discipline, wat overigens losstaat van elkaar, heeft hij dus niet meegekregen. Aan de ene kant is dat misschien een geluk, maar ik denk ▶

ook wel dat hij me begrepen zou hebben als ik hem inzicht in de situatie had gegeven. Er zijn belangrijker dingen in het leven Bram; ik denk dat hij dat gezegd zou hebben. Mijn vader kon als geen ander met tegenslagen omgaan. Als je Auschwitz hebt overleefd, leer je wel relativeren. De relatie met mijn broers is er wel door veranderd en dat is jammer. Maar als er iets met ze gebeurt, sta ik absoluut voor ze klaar. Vanaf het moment dat mijn vader ziek werd, ben ik al in de rouw. De vreselijke gevolgen van een beroerte zijn hem niet bespaard gebleven. Het decorum verandert en dat is pijnlijk om te zien. Zijn ziekte heeft een deel van mijn plezier in het leven vergald. Het contact dat ik met hem had, kan er niet meer zijn. Hij was niet alleen mijn vader, maar ook mijn beste vriend. De relatie met mijn kinderen is net zo, volstrekt open. Ik vind dat belangrijk. Mijn vader woont driehonderd kilometer bij mij vandaan, wordt particulier verzorgd en ik bezoek hem zo vaak mogelijk. Ik vind het moeilijk om hem zo te zien, toch geeft zijn aanwezigheid en dat ik een arm om hem heen kan slaan, nog enige troost. Ik heb mooie herinneringen aan hem. Vooral de weekenden dat ik als kind samen met mijn vader naar de Joodse wijken in Antwerpen of Brussel ging om boodschappen te doen. Die uitstapjes deden hem zó goed. Dat hij genoot, deed mij weer goed.”

KINDEREN EN LUXE

“Dat ik uit mijn ambt ben gezet, heeft mijn moeder veel verdriet bezorgd. Ik had haar wel eens huilend aan de telefoon. Het ergste vond ik het voor mijn kinderen, alle media-aandacht kregen ze mee. Vlak nadat ik geschrappt was, zijn we ervoor gaan zitten en hebben we een gesprek gehad. Dat is goed geweest. Ik heb het uitgelegd en ze begrepen me. Als je me vraagt: ‘Heb je fouten gemaakt die hebben geleid tot de schrapping?’, zeg ik ja. Maar niet van dien aard, dat ik uit mijn ambt gezet moest worden. Vriend en vijand waren het daar wel over eens. Ik was er zelf bij, maar was me niet bewust dat mijn nalatigheid tot een schrapping zou leiden, wel tot

Bram met vader Max Moszkowicz in 1996.

een schorsing. Ieder nadeel heeft zijn voordeel en door deze ervaring heb ik geleerd dat andere dingen veel belangrijker zijn, mijn kinderen bijvoorbeeld. Voor alles wil ik dat het goed met ze gaat. Ik heb te hard gewerkt, vaak ten koste van de uren die ik met hun had kunnen doorbrengen. Sommige dingen leer je te laat. Mijn vader was net zo’n harde werker en heeft vast dingen van ons gemist. Toch heb ik hem dat nooit verweten, op belangrijke momenten was hij er. Het is niet zo dat ik dankbaar ben voor deze levensles, ik was liever advocaat gebleven en had dit op een andere manier willen ontdekken, maar ik ga wel door en maak iets van mijn leven. Een levenshouding die mijn vader aan ons heeft doorgegeven. Ik stond min of meer met mijn koffer op straat, de inboedel was verkocht en de huur kon ik niet meer betalen. Ik leen een auto. Dat is ingrijpend, toch ben ik in staat te relativeren; wat mij is overkomen, is *peanuts* vergeleken bij wat mijn vader heeft meegeemaakt in de oorlog. Ik kan nu beter het belangrijke van het onbelangrijke onderscheiden. Dat ik het materieel wat minder heb, speelt eigenlijk geen rol meer. Een openbaring - misschien is dat een te groot woord - maar ik kan makkelijk zonder. Ik hing niet aan luxe, maar ik had het gewoon. Dat is een heel verschil. Ach, het leven gaat gewoon verder.” ■

Vader

naam: Max Moszkowicz (89)
 • **getrouwd met:** Berthe Bessems (90)
 • **zonen:** David (65), Max jr (62), Robert (60), Bram (55)
 • **werkzaam geweest als:** strafpleiter
 • **moeder was:** huisvrouw

Zoon

naam: Bram • **relatie:** woont samen met Nienke Hogervorst (35) • **kinderen:** Micha (24), Nathan (22), Chaya (20) • **werkzaam als:** lijsttrekker VNL; werkte tot 2012 27 jaar in de advocatuur, belangrijke klanten: Cor van Hout, Willem Holleeder, Willem Endstra, Desi Bouterse, Robin van Persie, Geert Wilders. Ook bekend van: misdaadkundige in ‘RTL Boulevard’, ‘De Nieuwe Moszkowicz’ (AVRO). Boeken: ‘Liever rechtop sterven dan op je knieën leven’, ‘Onkruid’, ‘Maffiamaat’